

Sag C-310/24**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

29. april 2024

Forelæggende ret:

Sofiyski rayonen sad (Bulgarien)

Afgørelse af:

22. april 2024

Sagsøger:

YL

Sagsøgt:

»Elektrozapredelitelni mrezi Zapad« EAD

Hovedsagens genstand

Negativt anerkendelsessøgsmål med påstand om, at det fastslås, at sagsøgeren ikke er forpligtet til at betale en elregning, som er baseret på det anslåede forbrug i de sidste tre måneder forud for aflæsningen af en måler, der var defekt og ikke registrerede det faktiske forbrug nøjagtigt.

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Fortolkning af direktiv (EU) 2019/944, forordning (EU) 2019/943 og direktiv 2011/83/EU for så vidt angår spørgsmålet om, hvordan elpriserne fastsættes, hvilke komponenter der skal indgå, og hvordan princippet om energieffektivitet skal anvendes; fortolkning af direktiv 2011/83 for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt en forbruger er forpligtet til at betale prisen for en anslået mængde elektricitet, hvis måleudstyret svigter eller ikke registrerer korrekt, og årsagen til dette er en ekstern påvirkning, eller der ikke er tale om en ekstern påvirkning; desuden fortolkning for så vidt angår forholdsmæssigheden mellem netværksomkostninger og forbrugernes forpligtelse til at bære disse omkostninger

på baggrund af, at leverandøren/operatøren skal have incitament til at begrænse deres tab.

Præjudicielle spørgsmål

1. Skal [udtrykket] »afgifter [...], herunder energitabsgebyrer« som omhandlet i artikel 46, stk. 2, litra d), i direktiv (EU) 2019/944 og artikel 18, stk. 8, i forordning (EU) nr. 2019/943 fortolkes således, at det også omfatter elektricitet, der er forbrugt, men ikke registreret af måleinstrumentet, hvis den manglende eller ukorrekte registrering af elektriciteten hos forbrugeren

- a) skyldes ekstern påvirkning,
- b) ikke skyldes ekstern påvirkning,

og årsagen ikke er blevet afhjulpet i rette tid af systemoperatøren eller elleverandøren, hvorfor afregningen er baseret på en »anslået« mængde elektricitet for en periode, der er defineret ved lov, og hvis afslutning afhænger af, hvornår leverandøren har opdaget den tekniske fejl?

2. Skal den regulerende myndigheds forpligtelse i henhold til artikel 59, stk. 1, litra a), i direktiv 2019/944 fortolkes således, at princippet om fastsættelse af gennemsigtige kriterier for transmissions- eller distributionstariffer eller deres metoder er overholdt, hvis tariffen dækker operatørens omkostninger i tilfælde af fejl i måleudstyret (manglende registrering eller teknisk defekt måleudstyr) med et beløb svarende til det anslåede tab i en anslået periode, hvis fejlen

- a) skyldes ekstern påvirkning,
- b) ikke skyldes ekstern påvirkning,

og årsagen ikke er blevet afhjulpet i rette tid af den systemoperatør eller elleverandør, der ejer måleudstyret?

3. Skal artikel 18, stk. 1 og 7, i forordning nr. 2019/943 fortolkes således, at bestemmelsen ikke er til hinder for en national lovgivning, hvorefter en forbrugers elektricitetsomkostninger fastsættes på grundlag af et skøn over den pågældendes elektricitetsforbrug i en anslået periode uden kontrol af den mængde elektricitet, som vedkommende faktisk har forbrugt, når der er tale om en fejl i måleudstyret, som

- a) skyldes ekstern påvirkning,
- b) ikke skyldes ekstern påvirkning?

4. Skal artikel 27 i direktiv 2011/83/EU fortolkes således, at forbrugeren skal betale prisen for en anslået mængde elektricitet i en anslået periode, hvis

måleinstrumentet ikke registrerer det faktiske elektricitetsforbrug, det er placeret uden for forbrugers ejendom, og dets fejl

- a) skyldes ekstern påvirkning,
- b) ikke skyldes ekstern påvirkning?

5. Skal artikel 10, stk. 4, i direktiv 2019/944 fortolkes således, at bestemmelsen ikke er til hinder for en national lovgivning, der bemyndiger elektricitetsleverandøren/systemoperatøren til at genberegne elektricitetsmængden ved at erstatte den med en anslået mængde elektricitet, der anses for at være blevet brugt i en anslået periode, hvis måleudstyret ikke måler korrekt, befinder sig uden for forbrugers rækkevidde, og måleudstyrets fejl

- a) skyldes ekstern påvirkning,
- b) ikke skyldes ekstern påvirkning?

EU-retten

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF, artikel 1, artikel 2, nr. 1 og 2, artikel 3, stk. 1 og 2, artikel 4, artikel 9, stk. 1, 2 og 3, artikel 18, stk. 1-4, artikel 27.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU, 83. betragtning, artikel 1, artikel 2, stk. 1-4, artikel 10, stk. 1 og 2, artikel 10, stk. 3, litra a), b), d), e), f), g) og h), og artikel 10, stk. 4-12, artikel 46, stk. 2, litra d), og artikel 59, stk. 1, litra a) og r).

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet, artikel 18, stk. 1, 3, 7 og 8

Nationale forskrifter

GRAZHDANSKI PROTSESUALEN KODEKS (CIVIL RETSPLEJELOV)

Artikel 7, stk. 3. Domstolen undersøger ex officio, om en forbrugerftale indeholder urimelige kontraktvilkår. Domstolen giver parterne mulighed for at fremsætte bemærkninger om dette.

ZAKON ZA ENERGETIKATA (ENERGILOV)

I henhold til artikel 83, stk. 1, skal etablering og drift af elnet ske i overensstemmelse med bestemmelserne i Pravila za izmervane na kolichestvoto elektricheska energia (regler for måling af elektricitet, herefter »regler om elektricitetsmåling«), som definerer principperne for måling, målemetoderne og placeringerne samt proceduren for og metoderne til genberegning af elektricitetsmængden i tilfælde af, at elektriciteten ikke er blevet målt eller er blevet målt forkert eller unøjagtigt. Disse regler vedtages af Komisia za energiyno i vodno regulirane (Energi- og vandreguleringskommissionen i Bulgarien, herefter »reguleringskommission«) efter indstilling fra elselskaberne og offentliggøres af både reguleringskommissionen og elselskaberne på deres respektive hjemmesider.

§ 1 i denne lov indeholder bl.a. en definition af en »husholdningskunde«: en kunde, der køber elektricitet eller fjernvarme med varmt vand eller damp som varmeoverførselsmedium til opvarmning, aircondition og varmtvandsforsyning eller naturgas til eget husholdningsforbrug.

PRAVILA ZA IZMERVANE NA KOLICHESTVOTO ELEKTRICHESKA ENERGIJA (REGLER FOR MÅLING AF ELEKTRICITET)

I henhold til artikel 1 fastsættes i disse regler navnlig kravene til målenøjagtighed og til kontrollen af de tekniske og metrologiske egenskaber ved måleudstyr/-systemer og de tilhørende signalforbindelser, rettigheder og forpligtelser for ejeren af et målesystem og parterne i elektricitetstransaktioner, betingelser og procedurer for fastlæggelse af tilfælde, hvor elektricitet ikke måles, måles forkert eller ikke måles nøjagtigt, betingelser og procedurer for samt metoder til drift af placeringer af og faciliteter til måleudstyr, der er underlagt obligatorisk kalibrering.

Reglerne foreskriver også, at den pågældende systemoperatør skal kontrollere det måleudstyr, der er underlagt obligatorisk kalibrering, med henblik på at sikre overholdelse af de fastlagte krav, herunder målenøjagtighed.

Ud over disse kontroller skal systemoperatøren (ejeren af det måleudstyr, der er underlagt obligatorisk kalibrering) sikre tekniske kontroller på stedet af målesystemet/-udstyret, der er underlagt obligatorisk kalibrering, samt udskiftning eller justering af parameterprogrammet for det måleudstyr, der er underlagt obligatorisk kalibrering. Aflæsningen af det måleudstyr, der er underlagt obligatorisk kalibrering, udgør ikke en teknisk kontrol som omhandlet i disse regler.

Afsnit IX i reglerne fastlægger proceduren for og metoderne til genberegning af elektricitetsmængden.

Artikel 49 i dette afsnit fastsætter, at den pågældende systemoperatør skal udarbejde en rapport over den kontrol, der er foretaget i overensstemmelse med disse regler, som skal underskrives af en af operatørens repræsentanter og af brugeren eller en repræsentant for denne. Såfremt kontrollen viser, at det

måleudstyr, der er underlagt obligatorisk kalibrering, ikke overholder de foreskrevne metrologiske og/eller tekniske egenskaber, at dets integritet og/eller funktionsdygtighed er nedsat, eller at der er mistanke om, at det er tilføjlet et fremmed element, bliver udstyret afmonteret, forsejlet med et segl, der bærer den pågældende systemoperatørs mærke og et unikt nummer, og inden for 14 dage efter kontroldatoen sendt til den tilsynsmyndighed, som er ansvarlig for metrologiske kontroller.

Hvis årsagerne til fejlen på den lovpligtige måler er omfattet af force majeure som omhandlet i reglerne, kan den pågældende systemoperatør undlade at sende det afmonterede måleudstyr, der er underlagt obligatorisk kalibrering, til den kompetente metrologiske tilsynsmyndighed.

I de nævnte tilfælde skal den pågældende systemoperatør så installere funktionsdygtigt måleudstyr, der er underlagt obligatorisk kalibrering.

Artikel 50 regulerer detaljerne i beregningen af elektricitetsmængden i tilfælde af manglende eller uacceptabelt afvigende måling ved brug af det måleudstyr, der er underlagt obligatorisk kalibrering, artikel 51 i tilfælde af en ikke-forskriftsmæssig forbindelse til elnettet og artikel 52 i tilfælde af en teknisk fejl i det måleudstyr, der er underlagt obligatorisk kalibrering, som resulterer i, at den forbrugte elektricitet flyder gennem målesystemet, som imidlertid ikke registrerer mængderne, samtidig med, at der ikke kan påvises nogen ekstern påvirkning.

I henhold til artikel 56 er distributionssystemoperatøren i tilfælde af genberegning af elektricitetsmængderne i henhold til dette afsnit i reglerne forpligtet til at udstede en faktura for de genbereggede elektricitetsmængder til brugeren, forklare genberegningen og informere den pågældende om det beløb, der skal betales for netydelserne (med undtagelse af afgiften for adgang til distributionsnettet, som beregnes på grundlag af den leverede ydelse), og om »forpligtelserne over for offentligheden«. De elektricitetsmængder, der genberegnes i overensstemmelse med stk. 1, faktureres på grundlag af den anslåede markedspris for elektricitet i perioden for genberegningen, som bestemmes af reguleringskommissionen til dækning af de tekniske omkostninger.

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Parterne er enige om, at sagsøger er ejer af en husgrund, der har været tilsluttet eltransmissionsnettet siden den 10. april 2022, og at sagsøgte var berettiget til at levere og opkræve betaling for elektricitet i den pågældende periode og på det pågældende sted. Sagsøgte var godkendt som transmissionssystemoperatør og elleverandør. Der var oprettet en forbrugerkonto for elforsyning og -forbrug i sagsøgtes database for den pågældende husgrund. Det er ubestridt, at der var indgået en forbrugeraftale mellem parterne om levering af elektricitet i den pågældende periode og til det pågældende sted, og at sagsøgerens hus var udstyret med en måler (teknisk måleudstyr), der var placeret uden for husgrunden.

- 2 Det er også ubestridt, at ansatte hos sagsøgte kontrollerede elmåleren den 10. april 2023. Den var placeret i en metalkasse på gaden, som kun var tilgængelig for ansatte hos sagsøgte. Efter kontrollen den 10. april 2023 blev måleren afmonteret og sendt til kontrol i Bulgarski institut po metrologia (det bulgarske institut for metrologi, herefter »BIM«), som kontrollerede måleudstyret. Denne fastlæggelse af de faktiske omstændigheder indgik også i den ekspertudtalelse, der blev indhentet af retten.
- 3 Kontrollen viste uomtvisteligt, at dagtarifmåleren ikke akkumulerede nogen måleværdier, og at måleudstyret ikke havde nogen synlige defekter, hverken eksternt eller på printpladerne eller de enkelte dele af elmåleren, herunder i dens software. BIM kom til den konklusion, at den elektricitet, der var løbet gennem måleren, ikke var blevet akkumuleret i henhold til den fastsatte tarif, og at måleren hverken levede op til de metrologiske egenskaber eller opfyldte kravene til nøjagtigheden af elektricitetsmålingen.
- 4 På grundlag af disse resultater udstedte sagsøgte en faktura i henhold til regler om elektricitetsmålings artikel 50, stk. 1, litra b). Det fremgår af fakturaen, at der, eftersom måleudstyret har været ude af drift, gælder et retsgrundlag for beregningen af et anslået elforbrug for perioden på tre måneder forud for kontrollen, nemlig fra den 11. januar 2023 til den 10. april 2023. Det anslåede forbrug, som sagsøgte beregnede, beløb sig til 3168 kWh. Baseret på de elpriser, der var gældende på dette tidspunkt, beløb det fakturerede beløb sig til 2 058,26 leva (BGN) (ca. 1 000 EUR). Sagsøgtes beregning af dette beløb skete udelukkende på grundlag af dagstariffen, som er dyrere end nattariffen.
- 5 Sagsøgeren er af den opfattelse, at han ikke skal betale dette beløb, da han ikke har haft kendskab til, at elmåleren har været ude af drift, og ikke har haft adgang til denne måler, og da skønnet også kunne være foretaget for en kortere periode, nemlig kun for den tid, hvor elmåleren var ude af drift. Han har derfor anlagt et negativt anerkendelsessøgsmål med henblik på at få fastslået, at han ikke kan afkræves betaling for et anslået elforbrug for de sidste tre måneder forud for kontrollen.
- 6 Sagsøgte har nedlagt påstand om frifindelse og gjort gældende, at beløbet er blevet beregnet i henhold til regler om elektricitetsmålings artikel 50, stk. 1, litra b), [som finder anvendelse], hvis måleudstyret, der er underlagt obligatorisk kalibrering, ikke foretager målinger eller foretager målinger, der afviger på en uautoriseret måde.
- 7 Rettens ekspertrapport fandt, at elektriciteten til sagsøgerens husgrund ikke blev registreret fuldt ud af elmåleren på tidspunktet for kontrollen den 10. april 2023. Der løb elektricitet gennem måleren, men måleafvigelsen var større end tilladt. Elmåleren har ikke akkumuleret nogen aflæsninger på sit display. Den lod elektricitet passere, men akkumulerede den ikke i sin måler/på sit display og behandlede derfor ikke impulserne, hvilket vil sige, at den ikke målte den passerende elektricitet. Navnlige i perioden fra den 20. januar 2023 til den 20.

februar 2023 foretog elmåleren ikke fuldstændige målinger. I perioden fra den 21. februar 2023 til den 9. april 2023 målte den kun delvist. Kontrollen fandt sted den 21. april 2023. Udstyret målte således ufuldstændigt eller delvist i perioden fra den 20. januar 2023 til den 9. april 2023.

- 8 Af rettens ekspertrapport fremgår det, at sagsøgte senest kontrollerede den pågældende elmåler den 14. marts 2018. Den efterfølgende kontrol fandt sted på den omhandlede dato, nemlig den 12. april 2023. Sagsøgte havde ikke fjernadgang til elmåleren med henblik på at aflæse værdierne i realtid og kontrollere udstyrets tilstand, hvorfor der ikke blev foretaget nogen fjernaflæsninger, men altid kun aflæsninger, som sagsøgtes medarbejdere foretog. Måleudstyr til overvågning af elektricitetsværdierne er ikke tilgængelige på stedet. Eksperten var derfor ikke i stand til at bestemme den nøjagtige mængde elektricitet, som sagsøgeren har forbrugt i den periode, hvor udstyret målte ufuldstændigt eller delvist (20.1.2023-9.4.2023).
- 9 Det er ubestridt og fremgår også af ekspertrapporten, at den omstridte elmåler ikke fuldt ud har registreret den elektricitet, der løb igennem. Der var ingen ekstern påvirkning af måleudstyret, ingen fejl i tilslutningssystemet eller i koblingsudstyret til transmissionsnettet. Softwaren er ikke blevet manipuleret. Det blev fastslået, at årsagen til målerfejlen var en intern fejl, dvs. en teknisk fejl i måleren. Elmåleren var defekt.
- 10 Det er ubestridt, at sagsøgeren blev informeret om den foretagne kontrol, og at sagsøgte udstedte en faktura på det omstridte beløb til ham, som han også modtog. Kontrollen blev foretaget i overensstemmelse med loven, og de nødvendige protokoller blev udarbejdet. Sagsøgeren blev informeret om kontrollen og resultaterne af denne.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 11 Tvisten vedrører det retlige forhold og ikke de faktiske omstændigheder i sagen. Sagsøgeren hævder, at han ikke skal betale det afkrævede beløb, og sagsøgte bestrider dette. Spørgsmålet er, om sagsøgtes fremgangsmåde tilsidesætter forbrugerbeskyttelsen. Kan et elforsyningsselskab af egen drift og ensidigt efteropkræve fakturabeløb, hvis en elmåler ikke har vist nogen måleværdier, ikke var placeret på forbrugers ejendom og var ejet af leverandøren? Det er omtvistet, om forbrugeren også uden at have pådraget sig nogen skyld (ved bevidst manipulation af måleren) er forpligtet til at betale det pågældende beløb for det anslåede elforbrug i de sidste tre måneder, uden at det står klart, hvor meget den pågældende har forbrugt i henhold til henholdsvis dag- og nattariffen. Prisen varierer således afhængigt af tariffen.
- 12 Spørgsmålet er, om sagsøgtes fremgangsmåde er i overensstemmelse med forbrugerbeskyttelsen, dvs. om en virksomhed ensidigt har mulighed for at genberegne en forbrugers elforbrug, fordi en elmåler, som forbrugeren ikke har haft adgang til, har været ude af drift, samtidig med at genberegningen lægger en

anslået mængde elektricitet til grund, som er baseret på elmålerens kapacitet i en anslået periode og ikke på den faktiske periode, hvor elmåleren har været ude af drift. Det er omstridt, om forbrugeren er ansvarlig for de anslåede elomkostninger for en anslået periode, når den pågældendes elmåler ganske vist har været ude af drift, men ejes af sagsøgte og kontrolleres af leverandøren, og sidstnævnte har undladt straks at afmontere den og erstatte den med en ny, når den seneste kontrol endda blev foretaget fem år før kontrollen i den foreliggende sag.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 13 83. betragtning til direktiv 2019/944 beskriver kravet til systemoperatørerne om nedbringelse af nettab (som en del af det generelle princip om energieffektivitet) og om fjernaflæsning og -overvågning af nettet i realtid.
- 14 Den bulgarske lovgiver har hvad angår nettab vedtaget bestemmelserne i energilovens artikel 83, stk. 1, nr. 6, og artikel 83, stk. 2, på grundlag af hvilke reguleringskommissionen, der er en regulerende myndighed som omhandlet i direktiv 2019/944, har fastsat reglerne for måling af elektricitetsmængder.
- 15 Reguleringskommissionen har i reglerne om elektricitetsmåling inkluderet beregningsbestemmelser, på grundlag af hvilke det i overensstemmelse med princippet om uberettiget berigelse fastlægges, hvor meget elektricitet en forbruger forbruger i en anslået periode (anslået elforbrug). Reglerne dækker flere tilfælde.
- 16 I tilfælde af en teknisk funktionsfejl i måleudstyret på grund af en påvist ændring i tilslutningssystemet eller i tilfælde af ekstern påvirkning af det tekniske måleudstyr, som forbrugerens handlinger (culpa) er årsagen til, opkræver elleverandøren et beløb for en mængde elektricitet, der er anslået i henhold til reglerne om elektricitetsmålings artikel 50, til en pris, der er fastsat af reguleringskommissionen. Reglerne om elektricitetsmålings artikel 50 regulerer således kun beregningsmetoden i tilfælde af eksterne påvirkninger af målingen af forbruget eller af tilslutningstypen. Hvis en slutbruger ulovligt har tilsluttet sig transmissionsnettet, skal forsyningsselskabet opkræve elektriciteten i henhold til bestemmelserne i reglerne om elektricitetsmålings artikel 51.
- 17 Hvis elmåleren er defekt eller ikke måler korrekt, uden at dette skyldes en ydre påvirkning fra forbrugerens side, sker afregningen i henhold til reglerne om elektricitetsmålings artikel 52. Denne bestemmelse giver i tilfælde af en udstyrsfejl uden ekstern påvirkning fra forbrugerens side leverandøren mulighed for at opkræve et beløb baseret på det anslåede elforbrug.
- 18 Hvis en tarifomskifter bliver afbrudt eller er unøjagtig, kan leverandøren beregne beløbet i henhold til reglerne om elektricitetsmålings artikel 53. I henhold til bulgarsk lovgivning er tarifomskifteren et ur, der styrer dag- og nattereguleringen. Indtil den 1. april 2024 varierede elprisen nemlig afhængigt af dag- eller nattariffen.

- 19 Bestemmelserne i reglerne om elektricitetsmålings artikel 50-53 tager hensyn til princippet om ugrundet berigelse (princippet om kompensation for elektricitet, der forbruges, men ikke måles). Reglerne lægger til grund, at forbrugeren i mangel af måling eller i tilfælde af funktionsfejl i teknisk måleudstyr har forbrugt en vis mængde elektricitet til nattarif eller dagtarif i en bestemt periode. Reguleringskommissionen har defineret en retlig fiktion for elforbrugsperioden, elmængden og elprisen.
- 20 De anførte bestemmelser behandler de elektricitetsmængder, der er nævnt i reglerne om elektricitetsmålings artikel 50-53, som transmissionssystemoperatørens nettab. Tabet udgøres af forbrugeren elforbrug, som ikke er blevet registreret af måleren. Forbrugeren betaler derfor ikke for den faktiske mængde elektricitet. Samtidig indfører bestemmelserne i reglerne om elektricitetsmåling en fiktion for den anslåede mængde elektricitet uden at tage hensyn til de specifikke forhold i den givne husstand.
- 21 Disse bestemmelser fastsætter en »anslået« mængde elektricitet i en bestemt periode afhængigt af, hvornår leverandøren/operatøren opdager apparatfejlen. I tilfælde af en senere fastsættelse beregner leverandøren [leveringen af] elektriciteten til en højere pris, end hvis fastsættelsen var sket på et tidligere tidspunkt. Dette skyldes, at elpriserne ajourføres og stiger med få måneders mellemrum.
- 22 I henhold til de anførte nationale bestemmelser repræsenterer den elektricitet, der ikke er blevet registreret af måleudstyret, omkostninger, der skal bæres af forbrugeren i det omfang og i den periode, der følger af bestemmelserne. Dette har til formål at tage hensyn til princippet om ugrundet berigelse. I retlig henseende handler dette om princippet om forbrugeren forpligtelse til at kompensere elleverandøren for tabt værdi. Årsagen til denne forpligtelse til at betale kompensation er, at elmåleren har været ude af drift, ikke har målt korrekt eller er blevet påvirket af eksterne faktorer, men at det til trods herfor kan lægges til grund, at forbrugeren har forbrugt elektricitet.
- 23 Artikel 46, stk. 2, litra d), i direktiv 2019/944 fastsætter også, at elektricitetstransmissionsaktiviteten omfatter afgifter, herunder energitabsgebyr. I henhold til artikel 18, stk. 8, i forordning 2019/943 skal den regulerende myndighed i medlemsstaten anerkende disse omkostninger for systemoperatøren og medtage dem i distributionstarifferne for at give distributionssystemoperatørerne incitamenter til at forøge effektiviteten. Denne foranstaltning har til formål at skabe incitamenter for leverandører/operatører til at optimere deres net med henblik på at reducere tab relateret til energieffektiviteten.
- 24 Det er i denne henseende uklart, hvilke elementer der er omfattet af udtrykket »afgifter [...], herunder energitabsgebyrer« som omhandlet i artikel 46, stk. 2, litra d), i direktiv 2019/944 og artikel 18, stk. 8, i forordning 2019/943. Skal disse bestemmelser fortolkes således, at energitabsgebyrerne også omfatter den elektricitet, der er forbrugt, men ikke registreret af måleenheden, hvis den

manglende eller ukorrekte registrering af elektriciteten hos forbrugeren a) skyldes forbrugerens adfærd, b) ikke skyldes forbrugerens adfærd, men en fejl i udstyret, og konsekvensen af den manglende måling ikke er blevet afhjulpet i tide af systemoperatøren eller elleverandøren?

- 25 I forordning 2019/943 indgår proportionalitetsprincippet. Omkostningerne burde derfor være inkluderet i tarifferne. For den forelæggende ret opstår spørgsmålet om, hvorvidt dette er i strid med operatørernes/leverandørernes forpligtelse til at øge effektiviteten af deres net ved at reducere omkostningerne ved elforsyning. I den foreliggende sag blev det fastslået, at den seneste kontrol af den pågældende måler før den 12. april 2023 fandt sted i 2018. Elleverandøren har således ikke truffet foranstaltninger til at kontrollere og vedligeholde enheden mellem 2018 og 2023. Det var først, da den pågældende blev opmærksom på apparatets defekt den 12. april 2023, at vedkommende beregnede et beløb, som i henhold til lovgivningen skulle dække vedkommendes omkostninger for den leverede, men ikke registrerede energi. Kan tab for ikke-registreret elektricitet, som der er tale om i det foreliggende tilfælde, opkræves hos forbrugeren, hvis leverandøren eller systemoperatøren ikke rettidigt har sørget for at udbedre en fejl i måleudstyret? Den forelæggende ret har lagt til grund, at inklusionen af tabsomkostninger som de i hovedsagen omhandlede formindsker elektricitetsleverandørens/systemoperatørens incitament til at reducere sine tab, fordi omkostningerne da ikke bæres direkte [af denne], men af den endelige forbruger.
- 26 Det er derfor uklart, om artikel 18, stk. 8, i forordning 2019/943 er til hinder for en national lovgivning som den foreliggende, i henhold til hvilken forbrugeren er forpligtet til at betale systemoperatøren eller elektricitetsleverandøren det anslåede elforbrug, hvis en elmåler uden forbrugerens skyld ikke har målt forbruget eller har målt det forkert, og leverandøren eller operatøren ikke har afhjulpet årsagen hertil i god tid.
- 27 På den anden side er den regulerende myndighed i henhold til artikel 59, stk. 1, litra a), i direktiv 2019/944 bemyndiget til at fastsætte eller godkende transmissions- eller distributionstariffer eller deres metoder. Det er i denne henseende uklart, om artikel 59 i dette direktiv tillader en lovgivning som den nationale lovgivning, i henhold til hvilken operatørens omkostninger til leveret og forbrugt energi, der på grund af en fejl i måleudstyret ikke er blevet målt eller er blevet målt unøjagtigt, inkluderes i tariffen. Skal denne forpligtelse for den regulerende myndighed fortolkes således, at fastsættelsen af transmissions- eller distributionstariffer eller deres metoder i overensstemmelse med gennemsigtige kriterier overholdes i tilfælde, hvor årsagen til fejlen i måleudstyret (a) skyldes forbrugerens adfærd eller (b) ikke skyldes forbrugerens adfærd, men en defekt måler? Det skal bemærkes, at denne tarif omfatter elleverandørens/systemoperatørens driftsudgifter i tilfælde af fejl i måleudstyret, som ikke straks er blevet udbedret af leverandøren/systemoperatøren, svarende til de anslåede tab i en anslået tidsperiode.

- 28 Derudover fastsætter artikel 18, stk. 1, i forordning 2019/943 til skade for forbrugeren, at denne skal betale afgifter til transmissionssystemoperatøren, der afspejler netomkostningerne, og stk. 7, at disse omkostninger er baseret på netbrugernes brug af distributionsnettet. Det er uklart, hvordan disse omkostninger skal afspejle brugernes anvendelse af distributionsnetværket – om det er på grundlag af en anslået afregning eller på grundlag af reelt beregnede omkostninger/tab. Skal artikel 18, stk. 1 og 7, i forordning nr. 2019/943 fortolkes således, at de tillader en national lovgivning, der fastsætter metoder til beregning af en forbrugers elektricitetsomkostninger på grundlag af et skøn over elektricitetsforbruget i en anslået periode uden i tilfælde af en fejl i den tekniske måleanordning (elektricitetsmåler) at tage hensyn til den mængde elektricitet, som forbrugeren faktisk har forbrugt?
- 29 I henhold til artikel 3 i direktiv 2011/83 er aftaler om levering af elektricitet omfattet af forbrugerbeskyttelse. I den foreliggende sag er det fastslået og ikke bestridt af parterne, at der mellem dem eksisterer et aftaleforhold om levering af elektricitet til det omtalte sted. Artikel 27 i direktiv 2011/83 fritager forbrugeren for at betale et beløb til elleverandøren, der overstiger den forudgående anmodning om elforsyning. Denne bestemmelse fastslår således princippet om, at forbrugeren kun skal betale for den levering af elektricitet, som den pågældende faktisk har forbrugt. Bestemmelserne i reglerne om elektricitetsmåling fastlægger derimod i national ret princippet om, at der i andre tilfælde end dem, der er angivet i reglerne om elektricitetsmålings artikel 50-53, skal betales en anslået mængde elektricitet for en anslået periode, hvis måleudstyret teknisk set ikke har været i stand til at måle elforbruget. Betalingen for en anslået mængde elektricitet, der faktisk ikke er blevet målt, sker i henhold til bulgarsk lovgivning i lyset af princippet om reduktion af elektricitetsomkostningerne (princippet om energieffektivitet), der er omtalt i 83. betragtning til direktiv 2019/944. Disse omkostninger ved energinetværket overvæltet på forbrugeren. Desuden fastslår artikel 4 i direktiv 2011/83 princippet om, at medlemsstaterne ikke må indføre strengere bestemmelser end dem, der er fastsat i direktivet. Det er derfor uklart, om artikel 4 og 27 i direktiv 2011/83 skal fortolkes således, at de tillader en national regel, der pålægger husholdningskunden en forpligtelse til at betale en anslået mængde elektricitet for en anslået periode, hvis måleudstyret faktisk ikke har registreret den faktiske mængde af elektricitet og har befundet sig uden for kundens rækkevidde, og den manglende registrering a) skyldes ekstern påvirkning af måleren eller kundens adfærd, eller b) hverken skyldes ekstern påvirkning eller kundens adfærd, men en funktionsfejl ved udstyret, og under den forudsætning, at forbrugeren ikke har haft adgang til måleren, og leverandøren/operatøren ikke rettidigt har afhjulpet funktionsfejlen ved udstyret. Skal direktivets artikel 27 fortolkes således, at forbrugeren, såfremt målerens målinger har været ukorrekte eller unøjagtige, og dette ikke kan tilskrives forbrugerens adfærd, kun skal betale for den mængde, som han faktisk har forbrugt?
- 30 Derudover fastsætter artikel 10, stk. 4, i direktiv 2019/944, at leverandørerne skal informere deres kunder om enhver ændring i leveringsprisen. Den endelige pris for forbrugeren beregnes derfor ud fra den forbrugte mængde elektricitet og en

pris pr. mængdeenhed. Det er i denne henseende uklart, om artikel 10, stk. 4, i direktiv 2019/944 skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for en national lovgivning, der tillader en elleverandør/systemoperatør at erstatte elektricitetsmængden med et skøn over den mængde elektricitet, der er forbrugt i en anslået periode, under de omstændigheder, der er beskrevet ovenfor.

- 31 Fortolkningen af de ovennævnte EU-bestemmelser er nødvendig for at kunne fastslå, hvad der menes med omkostninger til dækning af nettab, og om disse omkostninger skal bæres af leverandøren eller af forbrugeren. På den ene side vil en belastning af leverandøren med sådanne omkostninger give denne et incitament til at øge sin energieffektivitet (princippet om energieffektivitet), og på den anden side sikrer dette EU-forbrugerbeskyttelsen (forbrugeren skal kun betale for sit elforbrug). I forbindelse med forbrugerbeskyttelsen er der også behov for en fortolkning af spørgsmålet om, hvorvidt forbrugeren skal betale for en anslået mængde elektricitet i en anslået periode, hvis den pågældende ikke er ansvarlig for den manglende måling. Behovet for fortolkning skyldes, at det er nødvendigt at undersøge, om den indførte nationale lovgivning om betaling af elektricitet i tilfælde af målerfejl er forholdsmæssig, sammenholdt med EU-reglerne om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med forsyningstjenester. En fortolkning er derudover også nødvendig for at afklare, om den regulerende myndigheds indførelse af en fiktion for forbrugt elektricitet i tilfælde af en målerfejl er lovlig.
- 32 Af de ovenfor anførte grunde forelægges sagen Den Europæiske Unions Domstol til præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267, stk. 1, litra b), TEUF. Spørgsmålet er, om EU-retten skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for, at forbrugeren betaler et beløb for leveret elektricitet, der er beregnet på grundlag af en anslået mængde elektricitet for en anslået periode, uden at det kontrolleres, om forbrugeren faktisk har forbrugt denne mængde elektricitet i denne periode. Er anvendelsen af fiktioner som dem, der er tale om i denne sag, lovlige i forbindelse med udformningen af elregninger? Den forelæggende ret finder, at fortolkningen af EU-retten er nødvendig med henblik på en korrekt afgørelse af den foreliggende tvist for at kunne vurdere, i hvilket omfang forbrugernes rettigheder er beskyttet, og om princippet om energieffektivitet finder anvendelse, når omkostningerne overvæltes på forbrugeren uden kontrol af det faktiske forbrug.